

Avançar-se a les emergències

FFF

Les inundacions, els incendis forestals, les nevades, els vessaments químics i molts altres riscos ambientals es poden evitar o, almenys, es pot aconseguir minimitzar-ne l'impacte. Cal, però, una bona previsió, planificació i intervenció que integri els mitjans i recursos disponibles. En aquest sentit, la Direcció General d'Emergències i Seguretat Civil de la Generalitat de Catalunya gestiona el pla director de protecció civil de Catalunya, Proccat, que estableix els plans especials d'actuació en riscos ambientals generalitzats al país. Protecció Civil, un servei públic del Govern català, s'encarrega de posar en fase d'alerta els municipis i d'activar els

Conèixer què pot passar, qui en pot quedar afectat i quines conseqüències es poden derivar d'una situació de risc és un factor determinant a l'hora de protegir el ciutadà, el medi ambient i els béns d'una emergència o catàstrofe. El servei públic de Protecció Civil treballa per obtenir aquesta informació i aplanar el terreny perquè els serveis d'emergències puguin actuar quan arribi el moment.

plans especials quan es percep un risc, en coordinació amb la resta de serveis (bombers, cossos policials, serveis meteorològics, etc.). Ara bé, cada municipi

té també altres vulnerabilitats específiques, determinades per factors com la situació geogràfica i la climatologia. És per això que la variable de l'origen i la magnitud del risc, així com la disponibilitat d'efectius propis i aliens, determina en cada cas l'actuació pertinent.

La responsabilitat dels municipis.

La llei de protecció civil de Catalunya (Llei 4/1997) estableix que les ciutats de més de 20.000 habitants han de tenir un pla de protecció civil municipal específic. En aquest sentit, la normativa regula els instruments generals de planificació de Protecció Civil pel que fa a procediments d'elaboració, aprovació i homologació dels diferents plans d'emergència per garantir la compatibilitat i la coordinació entre ajuntaments i Generalitat.

Aquest marc legal implica als ens locals de manera directa en l'obligació de protegir els seus ciutadans, el medi ambient i els béns públics i privats davant de qualsevol emergència o catàstrofe que es produeixi en el seu terme municipal. Es configuren com les entitats bàsiques de la Protecció Civil a Catalunya i disposen de capacitat general d'actuació i de planificació en l'àmbit local. Els ajuntaments aproven el seu pla bàsic d'emergència municipal, els plans específics d'emergència municipal, segons les característiques i riscos que presenti el seu entorn i, en general, qualsevol altre instrument de protecció.

Cada municipi pot organitzar el servei de Protecció Civil segons la seva estructura, capacitat i necessitats. En el cas de l'Ajuntament de Barcelona, la Direcció de Serveis de Protecció Civil centralitza tota la informació i determina les actuacions que s'han de dur a terme en cada situació: "Aquest òrgan desenvolupa funcions tècniques d'anàlisi de riscos i de possibles conseqüències de les catàstrofes, i planifica i coordina els grups operatius (Bombers, Guàrdia Urbana, 061 i, en alguns casos, voluntaris) quan s'ha d'actuar davant d'una emergència. També proposa millores tècniques al pla de protecció civil i impulsa entre els ciutadans la cultura de l'autoprotecció mitjançant les campanyes informatives", explica Carlos Amieiro, director de Ser-

veis de Protecció Civil de l'Ajuntament de Barcelona.

Per una altra banda, la Generalitat de Catalunya, de la qual depèn en primera instància la Protecció Civil, presta assistència tècnica als municipis i a altres entitats locals, especialment per a la formació de personal tècnic i de protecció civil que elabora els plans municipals. També assessora sobre la realització de campanyes de conscienciació ciutadana.

Tot sota control. La tasca fonamental de Protecció Civil és evitar o minimitzar els efectes derivats dels riscos naturals, els tecnològics i els causats per l'acció de l'home, que puguin afectar el conjunt de la població, els serveis bàsics i el funcionament de la ciutat i el seu entorn. Protecció Civil realitza treballs que van des de la detecció i estudi de les causes de les catàstrofes (anàlisi de riscos i vulnerabilitat), la prevenció i la preparació dels protocols d'intervenció en una emergència, fins a l'assistència immed-

diata per protegir el ciutadà, la contribució al restabliment dels serveis malmesos i l'anàlisi de l'impacte mediambiental, social i econòmic de les catàstrofes.

Sens dubte, les emergències causades per la imprudència de l'home són les més evitables. Les campanyes d'informació, educació i sensibilització dels ciutadans perquè prenguin consciència dels perills que poden comportar determinades accions, i alhora es puguin autoprotegir amb més eficàcia, són també un vessant important de Protecció Civil.

En la majoria de municipis catalans existeixen associacions que tenen com a finalitat social la col·laboració desinteressada en tasques de protecció civil. Mitjançant un conveni amb els ajuntaments, aquest cos de voluntaris realitza accions preventives i d'informació ciutadana. En cap cas, però, actua de manera directa sobre l'emergència o la catàstrofe, ja que aquest àmbit queda reservat als cossos professionals. "A la muntanya i als parcs, la feina del voluntari és

incidir en la població sobre la importància que té el seu comportament cívic per minimitzar el risc d'incendis forestals. A la platja, té un caràcter sobretot dissuasiu pel que fa a la protecció ambiental de la zona, però també d'informació dels riscos per imprudència dels banyistes", diu Carlos Amieiro. Els voluntaris donen suport també als serveis d'emergència en l'estructuració dels dispositius de caràcter preventiu que s'instal·len en actes on es preveu una gran afluència de públic, com ara concerts, espectacles pirotècnics i esdeveniments esportius.

Davant d'un incendi, una allau de neu o una inundació, la intervenció de Protecció Civil no és tan visible com la dels Bombers, els cossos policials i els serveis sanitaris, però resulta evident que el seu treball previ de previsió i planificació és imprescindible per evitar mals majors.

Gemma Aguilera